

Länsstyrelsen
Västernorrlands län
Planenheten
Bitr länsarkitekt
Bengt Linnarsson

Kopia

BESLUT

1974-03-01

11.082-594-74

Kommunfullmäktige i Sundsvalls kommun
Fack
851 85 SUNDSVALL

Fastställelse av ändrad stadsplan för kvarteret Aesculapius i centrala Sundsvall, Sundsvalls kommun

Länsstyrelsen fastställer med stöd av 26 § byggnadslagen ett av kommunfullmäktige i Sundsvalls kommun 1974-01-21 antaget förslag till ändrad stadsplan för kvarteret Aesculapius i centrala Sundsvall, Sundsvalls kommun. Förslaget innefattar stadsplanebestämmelser och karta upprättade av stadsbyggnadschefen L Rimfors och stadsarkitekten H Schlyter 1973-09-03. Till förslaget har även fogats en beskrivning.

Kartan förses med bevis om fastställelse.

Besvär över detta beslut får enligt 150 § byggnadslagen ej anföras.

I handläggningen av detta ärende, var länsarkitekten Birger Åström beslutat och bitr länsarkitekten Bengt Linnarsson, varit föredragande, har även deltagit länsassessorn Bengt Olavi, bitr överlantmätaren Hans-Yngve Eriksson, förste byråingenjören Ulf Pettersson och förste vägingenjören Harald Öhman.

Birger Åström

Bengt Linnarsson

Bestyrkes

Bengt Linnarsson

Kopia till
Statens Planverk
Byggnadsnämnden i Sundsvalls kommun
FBM Yk 1
Planenheten
Lantmäterienheten
Akten

Förslag till ändring av stadsplanen för Sundsvall
beträffande kvarteret Aesculapius.

STADSPLANEBESTÄMMELSER

1 § STADSPLANEOMRÅDETS ANVÄNDNING

1 mom. Byggnadskvarter

- a) Med BHh betecknat område får användas endast för bostads- och handelsändamål. Bostadslägenhet får ej anordnas i bottenvåning. Inom övriga våningar får lokaler för handelsändamål sammanlagt uppta högst en tredjedel av dessa våningars sammanlagda våningsyta. Utan hinder av vad nu sagts får befintlig byggnad helt eller delvis användas som hotell.
- b) Med BHj betecknat område får användas endast för bostads- och handelsändamål samt för småindustriändamål av sådan beskaffenhet att närboende icke vållas olägenheter med hänsyn till sundhet, brandsäkerhet och trevnad.
- c) Med H betecknat område får användas endast för handelsändamål.
- d) Med Hb betecknat område får användas endast för handelsändamål samt där så befinnes lämpligt jämväl för bostadsändamål.

2 mom. Specialområde

Med P betecknat område får användas endast för parkering av fordon i markplanet.

2 § MARK SOM ICKE FÅR BEBYGGAS

Med punktprickning betecknad mark får icke bebyggas.

3 § BYGGANDE I GRÄNS MELLAN FASTIGHETER

Uppföres byggnad på område vars gräns mot sådan mark, som enligt 2 § ovan är undantagen från bebyggande, sammanfaller med gräns mellan fastigheter får byggnaden uppföras i fastighetsgränsen. Byggnaden skall skiljas från grannfastigheten medelst brandmur.

- 4 § GÅRDSÖVERBYGGNAD OCH ANNAN TERRASSBYGGNAD
Med ringprickning betecknad mark får överbyg-
gas. Tak över byggnad på så betecknad mark
skall anordnas såsom terrassbjälklag.
- 5 § VÅNINGSANTAL
På med romersk siffra betecknat område får bygg-
nad uppföras med högst det antal våningar som
siffran anger.
- 6 § BYGGNADS HÖJD
På med siffra i romb betecknat område får bygg-
nad uppföras till högst den höjd i meter som
siffran anger.
- 7 § TAK
På med siffra i rektangel betecknat område får
byggnads tak ej överskjuta den höjd i meter som
siffran anger.
- 8 § BYGGNADS YTTRE AV STÖRRE VÄRDE UR KULTURHISTO-
RISK OCH KONSTNÄRLIG SYNPUNKT
Av befintlig byggnad, belägen på område som är
betecknat med fk, skall dess från allmän plats
synliga yttre anses äga större värde ur kultur-
historisk och konstnärlig synpunkt och får där-
för icke förvanskas. Innan fråga om byggnads-
lov, som avser ändring av byggnadens yttre, av-
göres skall byggnadsnämnden inhämta yttrande av
riksantikvarieämbetet.
- 9 § UTRYMME OVAN VÅNING
- 1 mom. I utrymme närmast över den översta våningen i
byggnad, belägen på område som är betecknat
med fk, får inredas lokal som fordrar dagsljus
endast i den mån byggnadsnämnden finner inre-
dandet icke medföra förvanskning av byggnadens
yttre.
- 2 mom. På med n betecknat område får vind ej inredas.
- 10 § KÄLLARVÅNING, KÄLLARDJUP
Byggnad får ej anordnas med flera än en källa-
re. Källare får icke nedföras till större djup
under gata än 3,5 meter.

11 §

UTFARTSFÖRBUD

Utfart får ej anordnas över kvartersgräns som betecknats med ofyllda cirklar.

Sundsvall 1973-09-03

Lars Rimfors *Hans Schlyter*

Lars Rimfors

Hans Schlyter

stadsbyggnadschef

stadsarkitekt

Stadsbyggnadskontoret

Förslaget antaget av kommunfullmäktige i Sundsvall
1974-01-21, nr 16, betygar i tjänsten;

Sten Zackari
Sten Zackari ✓
sekreterare

Tillhör länsstyrelsen i Västernorrlands län

beslut 1974-03-01

i ärende 11. 082 - 594-74

Sara Wiklund

Förslag till ändring av stadsplanen för Sundsvall
beträffande kvarteret AESCULAPIUS.

BESKRIVNING

Kvarteret Aesculapius är det andra från väster räknat i den rad av fyra byggnadskvarter som sträcker sig mellan Rådhusgatan och Trädgårdsgatan från Esplanaden österut. En obebyggd tomt, Aesculapius 6, i kvarterets sydöstra hörn överfördes genom en 1960 fastställd stadsplaneändring till ett specialområde för parkering i markplanet; området är anordnat för sitt ändamål och tillhör kommunen. För återstoden av kvarteret gäller alltså det "Stadsfullmäktiges förslag till reglering" av stadsplanen för det dåvarande Sundsvall som fastställdes av Kungl. Maj:t den 31 januari 1890. Denna stadsplan innehåller som bekant inte stadsplanebestämmelser.

Vad som efter den 1960 fastställda planändringen utgör kvarteret Aesculapius består av fyra tomter, 1+4, 2, 3 och 5, samtliga bebyggda och i enskild ägo. Deras bebyggelse framgår i stort av följande.

Aesculapius 1+4 upptar kvarterets västra tredjedel. Bebyggelsen utgöres av ett möbelvaruhus i tre våningar jämte överbyggd gård samt, på tomtens södra del, ett plåtskjul i en våning. Varuhuset är byggt i två etapper. För dess norra del, en byggnadskropp längs Rådhusgatan, gavs byggnadslov 1916; för återstoden, en tillbyggnad längs Bankgatan jämte gårdsöverbyggnad, gavs byggnadslov 1936. Båda etapperna ritades av dåvarande stadsarkitekten N. Källander.

Aesculapius 2, Rådhusgatan 15, är bebyggd med ett trevåningshus i byggnadslinjen mot Rådhusgatan och ett litet gårdshus i en våning. Gården är liksom den på Aesculapius 5 obebyggd och nås via en portgång från gatan. Byggnadslovet härrör från tiden omedelbart efter den stora stadsbranden i juni 1888; det är daterat den 6 september 1889. Byggnaden innehöll från början bostäder samt butiker i bottenvåningen. Våningen en trappa upp

innehåller numera ett hotell; våningen två trappor innehåller kontorslokaler och en större bostadslägenhet. Byggnadens fasad mot gatan har behållit sitt ursprungliga utseende. Fasadarkitekturen är rikt ornerad, personlig och originell. Byggnadsnämndens arkivritningar är osignerade. Vissa fasaddetaljer uppvisar en ornamentik som är besläktad med vad som förekommer på den av arkitekterna Per Appelberg och Knut Gyllencreutz ritade tryckeribyggnaden på den närbelägna tomten Vesta 2, Rådhusgatan 19; det huset fick byggnadslov i maj 1890.

Byggnaden på Aesculapius 3, Rådhusgatan 13, är till sin huvuddel i tre våningar och till en mindre del, en mot söder utskjutande volym, i fyra våningar. Byggnadens ursprungliga användning har avsett något så ovanligt som en karamellfabrik. Dess yttre utgör ett av Stenstadens få exempel på den på 1910-talet moderna, konsekvent genomförda tegelarkitekturen. Byggnadslovet är daterat den 17 juli 1918. Byggherre var en köpman Z. Hirschfeldt, arkitekt var N. Källander. På 1920-talet inreddes en stor del av huset till hotell. På 1930-talet tillbyggdes huset längs Nybrogatan med en terrassbyggnad i en våning. Balkongerna på fasaden mot Nybrogatan tillkom omkring 1940, i syfte att underlätta hotellets utrymning. Bottenvåningen upptas numera så gott som helt av butikslokaler.

Aesculapius 5, Trädgårdsgatan 16, utgöres av ett trevåningshus uppfört enligt ett 1893 meddelat byggnadslov efter ritningar av den i Sundsvall verksamme arkitekten Knut Gyllencreutz. Byggnaden innehöll från början så gott som helt bostäder. Den användes numera så gott som helt för ändamål hänförliga till hantverk och småindustri (tryckeri, reparation av elektriska maskiner). Gården är obebyggd och delvis planterad. Husets gatufasad är mycket väl bevarad; dess arkitektoniska kvalitet är påfallande hög.

Det nu uppgjorda förslaget till stadsplaneändring beträffande kvarteret Aeolus har i första hand till syfte att täcka den formella brist som avsaknaden av stadsplanebestämmelser utgör. De till förslaget hörande bestämmelserna är avpassade till de ändamål för vilka fastigheterna

nu användes och till den nuvarande bebyggelsens volymer. På tomten 1+4 anges där plåtskjulet nu ligger en byggnad om högst fyra våningar, byggnaden angiven för handelsändamål och i lämplig omfattning även bostadsändamål.

Förslaget omfattar även parkeringsområdet på den gamla tomten Aesculapius 6, numera stadsäga 1388. Området var då nu gällande stadsplan fastställdes i enskild ägo; den gällande planen anger att området skall utgöra "enskild parkeringsplats". Förslaget till stadsplaneändring bibehåller parkeringsområdet men anger det rätt och slätt för parkering. I beskrivningen av den 1960 fastställda planändringen varigenom parkeringsområdet infördes hade angivits att parkeringsplatsen inte borde ses som en slutgiltig lösning. Att parkeringsområdet, efter den nu företagna planrevideringen, föreslås bibehållas beror på att det alltså behövs. Möjligheten att i ett senare skede, efter vederbörlig ny planändring, ta området i anspråk för annat ändamål, t ex genom att helt eller delvis bebygga det, har dock ansetts böra beaktas. Med anledning därav innehåller de föreslagna stadsplanebestämmelserna en föreskrift om att byggnader i gränsen mot området skall ha brandmur i gränsen (3 §).

Av de befintliga byggnadernas exteriörer kan åtminstone de båda ~~båda~~ 1800-talshusen - Aesculapius 2 och Aesculapius 5 - och 1910-talshuset på Aesculapius 3 anses ha större värde ur kulturhistorisk och konstnärlig synpunkt. En av de föreslagna stadsplanebestämmelserna (8 §) anger att så är förhållandet och att exteriörerna därför inte får förvanskas. Bestämmelsen är avsedd att fattas som en önskvärd precisering av ett rådande förhållande och pålägger inte fastigheternas ägare större förpliktelse än den som följer av 38 § byggnadsstadgan.

Vid de på senare år företagna stadsplanerevideringarna beträffande ett antal andra kvarter vid den av förslaget berörda delen av Nybrogatan - Proserpina 1960, Saturnus 1961, Vulcanus 1964 och Cupido 1965 - har förutsatts att Nybrogatan förr eller senare kommer att bli en gånggata. Vid planrevideringarna infördes därför förbud mot utfart från de nämnda kvarteren mot Nybrogatan. Det nu uppgjorda förslaget beträffande kvarteret Aescu-

lapius innehåller i konsekvens därmed ett motsvarande förbud.

Sundsvall 1973-09-03

Lars Rimfors - Hans Schlyter

Lars Rimfors Hans Schlyter
stadsbyggnadschef stadsarkitekt

Stadsbyggnadskontoret

Förslaget antaget av kommunfullmäktige i Sundsvall
1974-01-21, nr 16, betygar i tjänsten;

Sten Zackari

Sten Zackari
sekreterare

Tillhör länsstyrelsen i Västernorrlands län

beslut 1974-03-01

i ärende 11. 082 - 594-74

Lena Wiklund